

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/1355
KARAR NO : 1983/64

ÖZET : Uyuşmazlık Mahkemesince görevli yargı yeri daha önce belirlendiğinden b konuda yeniden karar verilmesine yer ol madığı,yasa ve yonteme aykırı olarak ve len görevsizlik kararının kaldırılması gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanık : Nevzat Acan
O L A Y : İstanbul C.Savcılığı'nca,

1-Sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı (Halkın Kurtuluşu Yolund Gençlik) Gazetesi'nin 6.Haziran 1977 günlü sayısındaki yazılarla komünizm propogandası yapıldığı,komünizmin övüldüğü,milli duyguları zayıflatıcı nitelikte propoganda yapıldığı hükümetin manevi şahsiyetinin tahkir ve tezyif edildiği ve kanunun cürüm saydığı fiillerin övüldüğü açıklanarak 29.11.1979 günlü iddianame ile Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6., 142/4-6.,142/3-6.,159/1.ve 312.maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmış,

İstanbul 4.Ağır Ceza Mahkemesi,18.7.1979 gününde,Esas 1977/656,Karar 1979/275 sayı ile,suçun sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan bulunduğuna,

2-Sanığın sahibi olduğu Halkın Kurtuluşu yayınlarından (Halkın Sesi Oportünistleri Devrimin propogandasından korkuyor) isimli,18.11.1976 gününde yayınlanan kitap komünizm propogandası yapıldığı,hükümetin manevi şahsiyetinin tahkir edildiği,Atatürk'ün hatırasına neşren hakaret edildiği iddiasıyla 18.5.1977 günlü iddianame ile TCK.nun 142/6.,159/1. ve 5816 sayılı yasa gereğince cezalandırılması istemiyle ağır ceza mahkemesine kamu davası açılmış,

İstanbul 2.Ağır Ceza Mahkemesi,6.9.1979 gününde,Esas 1977/289,Karar 1979/19 sayı ile;Anayasa Mahkemesi'nin 20.3.1979 günlü,1979/4-16 sayılı kararına göre,davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiği,

3-Sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı (Halkın Kurtuluşu) Gazetesi'nin 20 Haziran 1977 günlü sayısındaki yazılarla komünizm propogandası yapıldığı,komünizmin övüldüğü,bölücülük propogandası yapıldığı,devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerinin tahkir edildiği ve kanunun cürüm saydığı fiillerin övüldüğü,iddiasıyla 1.9.1977 günlü iddianame ile TCK.nun 142/1-6.,142/4-6.,142/3-6.,159/1.,311. ve 312.maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmış,

İstanbul 3.Ağır Ceza Mahkemesi,16.7.1979 günlü,Esas 1977/439,Karar 1979/187

.../...

di

sayı ile;yükletilen suçların,sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan bulunduğu,

4-Sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı (Halkın Kurtuluşu) Gazetesi'nin 6 Haziran 1977 günlü sayısındaki yazılarla komünizm propogandası yapıldığı, komünizmin övüldüğü,bölücülük propogandası yapıldığı,devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerinin tahkir ve tezyif edildiği,kanunun cürüm saydığı fiillerin övüldüğü iddiasıyla 26.8.1977 günlü iddianame ile TCY.nın 142/1-6.,142/4-6.,142/3.,159/1.,311.ve 312.maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle ağır ceza mahkemesine kamu davası açılmış,

İstanbul 1.Ağır Ceza Mahkemesi,18.12.1978 gününde,Esas 1977/414,Karar 1978/400 sayı ile;bu dosyanın mahkemelerinin 1977/566 esas sayılı dosyası ile irtibatı nedeni ile birleştirilmesine karar vermiş,

5-Sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı (Halkın Kurtuluşu Yolunda Gençlik)Gazetesi'nin 20 Haziran 1977 günlü sayısında,komünizm propogandası yapıldığı komünizm ve kanunun cürüm saydığı fiillerin övüldüğü açıklanarak,16.11.1977 günlü iddianame ile TCY.nın 142/4-6., ve 412.maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle ağır ceza mahkemesine kamu davası açılmıştır.

İstanbul 1.Ağır Ceza Mahkemesi,19.11.1979 gününde,Esas 1977/566,Karar 1979/343 sayı ile,suçların niteliğine göre,davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi,

Gerekçesi ile mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi,

1-Görevsizlik kararı ile gelen işbu davaların birleştirilmesine ve yargılanmanın 1980/120 esasta kayıtlı dosya üzerinden yürütülmesine,

2-9.9.1980 gününde,1980/120 esas sayı ile de,sanığa yükletilen suçların,sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunmadığından,davada Adli Yargı'nın görevli olduğu kanısına vararak,görevli yargı yerinin belirtilmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiş Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü 8.12.1980 gününde,1980/652/474 sayı ile;suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu,1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesindeki süre dışında işlenmesine karşın,1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde yer alan irtibat halini içerdiği gerekçesiyle Askeri Yargı yerinin görevli gerek sıkıyönetim mahkemesinin başvurusunun reddine karar vererek görev sorununu kesin olarak çözüme bağlamıştır.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi:31.8.1981 gününde,Esas 1980/120,Karar 1981/817 sayı ile;Uyuşmazlık Mahkemesinin görevli yargı yerini belirleyen kararı kesin nitelikte ise de 9.9.1980 tarihli kararın bir görevsizlik kararı olmayıp,istişari bir karar mahiyetinde bulunduğu ve 2301 sayılı Yasa ile getirilen değişikliğin amme intizamına ilişkin olduğu,bu nedenle bu safha ve durumda

görevsizlik kararı verilmesinde usul bakımından mahzur görülmediği gerekçesiyle bu kez görevsizlik kararı vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları nedeniyle olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 7.3. 1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olayda kesinleşmiş görevsizlik kararı ile dosya kendisine gelen Askeri Yargı yerinin, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre yaptığı görevli yargı yerinin belirlenmesi yolundaki başvurusu, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce incelenmiş ve görev konusu kesin olarak çözümlenmiş, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği karara bağlanmıştır.

2247 sayılı Yasa'nın 1., 20., 28. maddeleri Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının nitelik ve bağlayıcılığını simgelemekte, Uyuşmazlık Mahkemesinin bir danışma kurulu olmayıp, görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözmeye yetkili bir yüksek mahkeme ve yargısal karar veren bir kuruluş olduğunu vurgulamaktadır.

Bu itibarla Askeri Yargı yerinin Uyuşmazlık Mahkemesinin anılan kararının yeniden gözden geçirilmesi sonucunu doğuracak biçimde görevsizlik kararı vermesi 2247 sayılı Yasa'nın öngördüğü kurallarla bağdaşmamaktadır.

Kaldığı Uyuşmazlık Mahkemesi kararı 1402 sayılı yasada 2301 sayılı yasa ile yapılan değişiklik gözönünde tutularak ve bu değişiklikten sonra verilmiştir.

Bu nedenle görev sorunu kesin olarak çözümlendiğinden bu konuda yeniden bir karar verilmesine yer olmadığına ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 31.8.1981 günlü, Esas 1980/120, Karar 1981/817 sayılı görevsizlik kararının yasaya ve yönetime aykırılığı yönünden kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Görev sorunu kesin olarak çözümlenmiş bulunduğundan bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı As-

.../...

keri Mahkemesi'nin 31.8.1981 günlü, Esas 1980/120, 1981/817 sayılı görevsizlik kararının yasaya ve yönetime aykırılık yönünden kaldırılmasına, 7.3.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Kenan Terzioğlu

K. Terzioğlu

Üye
Nevzat Doğan

N. Doğan

Üye
Ali Suat Erkoç

A. Erkoç

Üye
Y. İsmet Ayer

Y. İsmet Ayer

Üye
Yaşar Çiftçioğlu

Y. Çiftçioğlu

Üye
Ergun Argon

E. Argon

Üye
Nail Yücel

N. Yücel

Barış

D/E